

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

NÁZEV: DIAGNOSTIKA DĚTÍ S PAS – PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY STANOVENÍ
DIAGNÓZY NA ZÁKLADĚ
ROZHOVORŮ S RODIČI

AUTOR: Ivo Říha

Bakalářská práce Ivo Říhy se zabývá tím, do jaké míry a jakým způsobem ovlivňuje psychiku rodičů (v tomto případě matek) stanovení diagnózy Poruchy autistického spektra u jejich dítěte. Dá se říci, že toto téma není doposud velmi zpracovávané. Jde zvláště v našem prostředí o téma, o kterém se všeobecně mezi odborníky ví, ale výzkumně není podchycené. V současnosti se také spíše startují i podpůrné odborné služby pro rodiče a rodiny dětí s poruchou autistického spektra, jedná se tedy o téma přínosné. Student se pustil do nelehkého úkolu, pokusit se zjistit na základě rozhovorů s matkami, jak postižení jejich dítěte a diagnostika ovlivnily jejich prožívání a jak podle jejich názoru ovlivnily celkově jejich život a život rodiny. Pro svou práci zvolil kvalitativní metodologii založenou na semistrukturovaných rozhovorech. Při zpracovávání tématu byl velmi svědomitý. I přes počáteční nejistotu způsobenou minimálními zkušenostmi s vedením rozhovorů (což je někdy patrné z rozhovoru, kdy při odpovědi na určitou otázku zůstal výzkumně jaksí "na půl cesty") se mu podařilo získat důvěru matek i při tak citlivém tématu jako je jejich rodičovství dítěte s postižením a jeho prožívání. Domnívám se tedy, že je to třeba vypíchnout a pozitivně ohodnotit, zejména proto, že jsem sledovala jeho snahu a vývoj, kterým při psaní práce prošel.

Práce je standardně členěna na část teoretickou a praktickou. Rozsah práce, její struktura i jazyková stránka vyhovují svou úrovní nárokům kladeným na bakalářskou práci. I teoretické zdroje jsou přiměřené, student využívá nejen klasickou literaturu k tématu, ale i aktuální výzkumné studie, publikované v odborných časopisech. V teoretické části se zabývá problematikou poruch autistického spektra, seznamuje nás s přehledem jednotlivých poruch a jejich variabilitou (což je v tomto případě přiměřené vzhledem k tomu, že i matky ze zkoumaného vzorku mají děti s důznou diagnózou). Dále se zabývá tématem rodičovství, rodičovské identity a její krize, smířováním se s diagnózou atd. Za důležitou část považuji zejména 4. 3 a 4. 4, kde autor upozorňuje na specifika poruch autistického spektra, která mohou dále znesnadňovat rodičovství.

Výzkumná část nás pak provádí metodologií výzkumu, ukazuje čtenáři přípravu výzkumné studie včetně pilotního rozhovoru, který student provedl. Ukazuje zde, jak byl pilotní rozhovor důležitý pro další výzkumnou práci v rámci vedení rozhovorů, což opět hodnotím pozitivně. Pro

analýzu dat získaných z rozhovorů si student určil několik kategorií, na nichž popisuje a interpretuje data. Dá se říci, že kategorie pokrývají situaci před diagnostikou dítěte, diagnostiku, smířování se s diagnózou a jednotlivé aspekty běžného života matek, které byly významně ovlivněny. Přehledně ukazuje čtenáři odpovědi získané od jednotlivých matek, jejich vzájemné srovnání a zobecnění dané problematiky. Domnívám se, že někdy se mohl student u témat konkrétního prožívání matek pustit ještě do hlubší analýzy pocitů matek, provázat více jednotlivé oblasti, ale připisuji to nezkušenosti autora, tudíž to nepovažuji za významný nedostatek.

Celkově hodnotím bakalářskou práci jako nadprůměrnou z hlediska obsahového i formálního a doporučuji ji k obhajobě.

Dne 8. 6. 2013

PhDr. Hana Sotáková